

Vojaška uprava je po zakonu odgovorna za vso škodo, ki jo povzročijo vojaške čete po vinogradih in drugih kulturah.

Svetujemo vsem prizadetim, da se takoj, ko jim vojaštvo napravi škodo, obrnejo na okrajno glavarstvo, katero mora po uradnih cenilih preceniti škodo. Cenilni zapisnik pošljite v prepisu s pritožbo vrednemu naših poslancev, da se zadeva energično uredi. Na vsak način pa je potrebno, ugotoviti vsaj naslov vojaškega oddelka.

Se v stari Avstriji niso smeli tako postopati in uganjati take norije, kakor jih uganja sedanji militarizem.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Po več dni je Beograd brez ministrov, vsi so se razpršili in celo notranji minister, ki se še največ zadržuje v Beogradu ter tudi druge svoje tovariše nujno vabi in kliče, naj se vendar lotijo nujnega vladnega dela, pohajajo čisto po nekih inšpekcijah. Ministri so hitro pograbil, kar je kdo slučajno rabil, eden je spravil svoje prijatelje v državni svet, drugi je pognal svoje nasprotnike iz službe, tretji si je zagotovil nekaj kreditov, poštni minister si je hitro vzel nekaj avtomobilov, ki so prišli iz Nemčije na račun vojne odškodnine, muslimanska ministra Vilović in Omerović sta pa dobila samo odlikovanja, ker se za par ostalih turških vladnih hlapcev ne izplača več zajemati iz državne blagajne, kakor poprej za močni muslimanski klub, ki je sedaj po veliki večini v opoziciji.

Tudi poslanci enega in drugega vladnega kluba hodijo mnogo okrog po deželi, da vidijo izgleda bodočih volitev. Izgledi so slabi in zato se vladna zveza in vladna stavba krha in ruši. Radikalni listi pišejo proti zvezi z demokrati ter zahtevajo, da radikalna stranka samostojno nastopi, demokrati listi so pa že itak eden proti drugemu in snujejo se še novi, da raznesejo v celokupno javnost gotovi razdor in razkol demokratske stranke.

Kakor vedno, tako špekulira vlada tudi sedaj ob hudi druginji in preteči lakoti s svojimi beograjskimi trgovskimi in bankirskimi prijatelji na račun delovnega ljudstva. Veletržci in banke nemoteno kupujejo velike množine življenskih potrebščin in pridelkov, da jih ob splošnem pomanjkanju z največjimi cenami spravijo na trg, vlada se pa baš s temi navijačji posvetuje v vprašanju druginje.

Od ameriškega posojila še vedno ni niti beliča v državno blagajno, minister financ se je pa tudi naveščeval vednega zatrevanja, da posojilo «dobro stoji» in tako imamo zopet novo vladno ali ministrsko tajnost, ki je državi samo v škodo.

Delavno ljudstvo je vlada brez vseh besed in pomislekov obsodila na vse težke posledice zavoženega državnega gospodarstva, uradništvo še pa vedno skuša potolažiti z nekimi obljubami. Zatrjevala je, da se bo uradniški zakon takoj začetkom septembra obravnaval, namestnik vladnega predsednika pa še ministrov ne more sklicati skupaj in tako tolažijo vladni listi uradnike za enkrat s koncem septembra.

V Varšavi so začela pogajanja v svrhu zaključka trgovinske pogodbe med Poljsko in Jugoslavijo. Načelnik jugoslovanske delegacije, dr. Velizar Janković, je te dni posetil vsa važnejša industrijska ozemlja na Poljskem.

MEDPARLAMENTARNO POSVETOVANJE NA DUNAJU.

Dne 28. avgusta se je otvoril na Dunaju dvajseti medparlamentarni kongres in ugotovilo se je, da je prišlo na konferenco 300 poslancev štirindvajsetih parlamentov Evrope, Azije in Amerike. Posebno mnogoštevilno je zastopstvo iz Italije, Anglije in Nemčije. — Zvezni kancler dr. Seipel je opozoril na to, da so interesi držav vendarle v najožji medsebojni zvezi, če tudi bi se še tako povdarjala njih samostojnost in suverenost. Namen članov unije je ta, da se najdejo sredstva in pota v svrhu preprečitve vojnih zapletljajev. Svet se je prepričal o tem, da tvori tudi Avstrija važen člen v verigi držav in da ta člen ne sme biti zlomljen, če se noče, da se svet pogreze v nove in strašne nemire. Dr. Seipel je končal: Avstriji so na vsak način pripravljene vsakemu narodu nuditi prijateljsko roko za pomoč vsemu človeštvu, kar se pričakuje tudi od ostalih članov unije, bivši holandski finančni minister Treub je stavil predlog, glasom katerega se pozivljajo posamezne skupine, da delujejo na to, da se čimprej ukinejo uvozne prepovedi za neobhodno potrebne predmete in življenske potrebščine, kakor tudi cene obleke, ki bi naj bile oproščene vseh carinskih ovir. Predsednik nemškega državnega zbora Löbe je opozoril na to, da se morajo gledati predlogi za odpravo uvoznih prepovedi v državah s slabo valuto drugače kot v državah z močno valuto. Države s slabo valuto so prisiljene, prepovedati izvoz v svrhu oskrbe prebivalstva s kruhom. Brez ozdravitve velikega zla, brez olajšanja bremen, pod katerimi ječijo države s slabo valuto in brez dovoljenja posojil na dolgi rok, ki bi omogočila obnovo, morajo ostati v teh državah vsi slični predlogi brez uspešni. Govornik stavi končno dodatni predlog, da se ustvari za države, ki trpijo na veliki brezčnosti denarja, ali ki so obremenjene z reparacijami, prehodni štadij, za časa katerega se omeji, oziroma prepove uvoz luksuznega blaga v korist uvozu najpotrebnejših vsakdanjih predmetov. Na konferenci Jugoslavija in Česlovaška nista zastopani.

ITALIJA IN ALBANIJA.

V Rimu se vršijo med italijanskimi in albanskimi zastopniki pogajanja v svrhu trgovske pogodbe med Italijo in Albanijo.

MALA ANTANTA IN POLJSKA.

Na konferenci male antante in Poljske v Pragi je bilo sklenjeno, da bodo vse štiri države skupno nastopale na sejah Zveze narodov. Naglašali so se skupni interesi zlasti glede vprašanja Avstrije ter srednje Evrope.

RUSIJA.

Ruska sovjetska vlada je pred par dnevi povabila finsko vlado k udeležbi razorožitvene konference, ki se prične dne 5. septembra v Moskvi. Litvanska in Estonska sta že določili svoje delegate za konferenco. Moskovska vlada je povabila na konferenco tudi Rumunijo in Poljsko, ki je predlagala, naj se konferenca za toliko časa odgodi, dokler ne izreče Društvo narodov svojega mnenja o razorožitvenem vprašanju.

Naša zborovanja.

Shodi poslanca Žebota. Prihodnjo nedeljo, dne 3. septembra govori poslanec Žebot po rani maši v Jarenini. Poroča tudi poslanec Roškar. Dne 10. septembra govori poslanec Žebot dopoldne na velikem shodu na Brinjevi gori pri Konjicah.

Pobřežje pri Mariboru. V soboto, dne 26. avgusta zvečer smo se zbrali v lepem številu v dvorani gostilne Tončič k zborovanju Slovenske ljudske stranke. Predsedoval je shodu stavbenik gospod Sonnenwald. Govorila sta poslanec Žebot in tajnik Golob. Razum enega pijanega rdečkarja smo vsi živahno odobraval besedam govornikov. Na predlog gospoda Rebernika se je englasno izrekla zaupnica našim poslancem in SLS. Zelimo več takih zborovanj.

Juršinci. Shod Kmetске zveze dne 20. avgusta je javno pokazal, da ljudstvo ne mara več goljufive samostojne. Poslanec Žebot nam je govoril o gospodarskem in političnem položaju. Z dokazi in živo besedo je razkrinkal izdajsko delovanje Samostojne in njenih poslancev. Tudi navzoči samostojneži so obmolknili. Jezik se jim je zavezal. Govornik je zaklical: «Komur je ljubo sedanje razmerje, kdor odobrava slabo gospodarstvo sedanje vlade, vedno nove davke, razmere v vojaštvu, razmetavanje milijonov za Sokole, fašiste in Wranglovce, teptanje pravice Hrvatov in Slovencev, ta naj le ostane pri Samostojni!» Ta poziv je uplival kot mrzel curek na navzoče samostojneže. Glavni tajnik Samostojne neki Brus, je uvidel sam, da z nami iz fare Sv. Lovrenca ni dobro črešnje zobati. Mi vsi — z malo izjemo — smo v taboru Kmetске zveze. Zborovalci smo izrekli poslancem naše stranke zahvalo in zaupanje, da nas tako krepko branijo. Shodu je dobro predsedoval naš odlični domačin gospod Čuš.

Zborovanje v Šoštanju v nedeljo, dne 20. avgusta je bilo nepričakovano sijajno. Po rani službi božji se je pred kaplanijo zbralo nad 2000 oseb, katere so razni govorniki navduševali za prepotrebno misel, da se zgradi v Šoštanju Društveni dom. V prelepih besedah je za to misel navduševal bivši šoštanski kaplan, sedaj profesor dr. Medved v Mariboru. Poslušalce je naravnost očaral globoko zamišljen in elegantno prednašan govor mladeniča Jožefa Korena. Tudi ostali govorniki, kot Tine Hraštnik, predsednik Orla, mladenka Marica Jurec, mladenka Ana Golob ter gospod kaplan P. Gril so bili na svojem mestu ter dvignili navdušenje tisočere množice, ki se je razšla s trdnim sklepom, da Šoštanj mora dobiti zaželjen Društveni dom.

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Izpit za župnike so naredili sledeči duhovniki: Mirt Jožef, Konjice, Zmavc Jožef, Trbovlje, Pirc Andrej, Dobova, Simon Simonc, Smartno—Velenje in Kren Franc Laporje. Nastavljeni so sledeči novomašniki: Gracola Janez Braslovče, Karo Ante Šoštanj, Jeraj Franc Galicija, Presnik Jožef Sv. Marjeta pri Ptujju, Radanovič Anton Trbovlje in Zdošek Alojzij Zalec; premeščeni so: Jastrobnik Venčeslav iz Šoštanja k Sv. Marku niže Ptujja, Pavlič Lojze od Sv. Marka v Videm, Gref Janez iz Smartna pri Slovenjgradu v Sent Ilj v Slov. goricah, Sajovic Jakob iz St. Ilja v Gornjo Radgono, Slaje Emil iz Gornje Radgone v Majšperg, Rakun Franc iz Majšperga v Pišce, Pirš Alojzij iz Zalca v Gornjigradu in Urlep Franc k Smartnu pri Slovenjgradu. Svoje mesto menjata: Bratkovič Anton k Sv. Rupertu v Slovenskih goricah, Klobasa Andrej k Sv. Antonu v Slovenskih goricah. K Sv. Jožefu pri Studencih pride kapucin p. Hinko Putrih; Kapucin p. Gregor Pašalič pride iz Celja v Varaždin.

Sedemdesetletnica delovanja misijonarjev delovaja misijonarjev pri Sv. Jožefu nad Celjem. 8. septembra je 70 let, odkar je nepozabni škof Slomšek poklical sinove sv. Vincencija Pavla k Sv. Jožefu nad Celjem, od koder so misijonarji svoje misijonsko delovanje razširili po celi Sloveniji. V proslavo te 70letnice bo na praznik Marijinega rojstva poleg jutranje službe božje ob 6., ob 10. uri slovesna služba božja s pridigo, po kateri bo darovanje okoli oltarja za nove zvonove. Naj bi se te slovesnosti udeležilo veliko pobožnih vernikov in prijateljev misijonske misli.

Volitve zavlačujejo. Vse ljudstvo si želi novih volitev za državni zbor, ali kakor se zove po srbsko «narodna skupščina». Edino z volitvami je mogoče spreminiti sedanjo vlado, ki tako skrajno slabo gospodari, da propadamo na vseh koncih in krajih. Vse je nezadovoljno, nihče ne more izhajati: ne kmet, ne uradnik, ne železnica, ne delavec. Vlada ima milijone za liberalne Sokole, za Wranglovce, za fašiste, a za trpeče nima novca. Davki in druga bremena so vedno večja, valuta pada, druginja raste, sosedi nas sovražijo, ugled države pod sedanjo vlado pada na vseh koncih in krajih. Celo naš vladar želi, da se sedanji sestav vlade spremeni in da se razpišejo nove volitve. A družba Pašič, Pribičević, Pucelj ne mara volitev v državni zbor. Bajje nameravajo že zopet podaljšati veljavnost sedanjega parlamenta za 1 ali 2 leti. Tako se je izrazil Pašič, tako se hvalijo samostojni poslanci. Zakaj za-

vlačujejo nove volitve? Ker vedo, da bo pri teh volitvah odklenalo samostojnim in demokratom ter bo konec basanja milijonov in stotisočakov iz vladnih kas. — Urek si še ni popolnoma dogradil poslopji, Mermolja še hoče nakupiti več gospodarskih gruntov, Pucelj še naprej prodajati nemške vole, Zerjav iz svinca kovati milijone, zategadelj čakajo in čakajo z volitvami. Ti narod pa le trpi, stradaj in plačuj! Kdor ni slep, naj spregleda!

Demokrati se hlinijo delavcem. Liberalni advokati in verižniki bi se vedno radi igrali ulogo jeroba nad našim ubogim narodom. Ker kmet noče več iti z njimi in njihovo samostojno, obrtniki jim obračajo hrbet, ravnatako tudi uradniki, so se vrgli liberalci na delavce v Ljubljani so si ustanovili «Samostojno strokovno delavsko unijo». To «Unijo» vodi neki Zupanc. Ta človek, ki je plačan od Zerjava in njegovih, na nečeden način pridobljenih milijonov, piše pisma posameznim osebam. Vabi jih, naj pristopijo k «Uniji». Obljublja jim raj na zemlji. Delavci! Ne nasedite na limanice, ki so vam nastavljene od kapitalističnih demokratskih vampirjev. Ali niso demokrati že dovolj nesreče prinesli v našo državo? Delavci! Organizirajte se v kršč. Jugoslovanski strokovni zvezi, ki ima svoj sedež v Ljubljani, a organizacije v vseh večjih krajih.

Ne upajo si več na svetlo. Samostojna kmetijska stranka je zgubila med ljudstvom še tisto trohico zaupanja, ki ga je imela. Ne upa si več prirejati javnih shodov. V Kozjem, St. Lenartu in drugih krajih so naši ljudje nagnali Pucelja, Mermolja in njegove agente. Za nedeljo, 27. avgusta je znani Mermolja napovedal «veliko zborovanje za staro pravdo» v Jarenini. Ljudstvo je bilo pripravljeno, da se udeležijo shoda in da po svoje izrazi «zaupanje» Mermolji. Hotelo je izreči svojo sodbo nad stranko, ki nas v Beogradu prodaja srbijanskim centralistom. Mermolja je videl in slišal dovolj. In korajžni debeluhar iz Vertobje je zbežal s šestero «zvestimi» med ozke štiri stene bajte liberalnega učitelja Skrbinšeka. Na trgu pred cerkvijo je čakalo na stotine ljudstva. Pozivalo se je Mermoljo: «Položi račun, izdajica! Glej ga zajca, kako beži! Sam sebi je pomagal na noge, a nas je izročil onim, ki nas gulijo do kože! Zakaj se Mermolja bojiš ljudske sodbe? Prej si nam obetal, da nam Samostojna zniža davke, zniža vojaštvo, odpravi druginjo. Daj račun!» In Mermolja je za zastrtim oknom poslušal, kako ljudstvo izreka obsodbo nad svojim zapeljivcem. — Zaupnega zborovanja se je udeležilo tudi nekaj naših. Mermolja se je tresel kot šiba na vodi. Tožil je o črni nehvaleznosti in se je mestoma tako razvnel, da se je kar penil. Njegove besede so bile same groznje. Tako je končala slava samostojnega derviša iz Vertobje v Jarenini.

Drofenik zakaj molčiš? Skoro vsi slovenski listi očitajo poslancu Samostojne kmetijske stranke Drofenigu, da je pisal vladni pisma, in sam osebno interveniral, naj se Schulvereinu in Südmarki vrnejo posestva, katera je vlada leta 1919 in 1920 prodala Slovincem. Najbolj so tu prizadete šolske občine. Nad 40 slovenskih šolskih občin bi po Drofenigovi zahtevi moralo vrniti nemškemu Schulvereinu šolske stavbe. To se ne sme zgoditi, in se tudi ne bo zgodilo. O tem smo uverjeni. Kajti škandal nad vse škandale bi bil, če bi sodnija in vlada šla nemškutarski griži, kakor je Drofenig, na lim. Nam je znano, kaj je pisal Drofenig sodišču, kako je interveniral za germanizatorično Südmarko in Schulverein. Vemo tudi, zakaj je to storil. O tem še bomo govorili. A pribijemo, da Drofenig na vse očitke, ki so težki, ne upa odgovarjati. Drofenigova stara nemšurška narava zopet sili na dan. Da ga ni sram tega nizkotnega čina!

Obmejni promet. Te dni je mešana komisija jugoslovanskih in nemškoavstrijskih delegatov od Radgone do St. Ilja pregledovala točke, kjer se določi prehod čez Muro za mali obmejni promet in za dovoz na mlino in žage. Komisijjskega obhoda sta se udeležila tudi naša poslanca Roškar in Žebot. Zahtevala sta, da se mora na vseh točkah, kjer obstojijo brodovi ali mostovi, ozir. se da Mura prekoračiti v čolnu, dovoliti prehod in prevoz blaga. Oba poslanca sta tudi protestirala proti temu, da se cariniki na prehodnih točkah ne držijo predpisov, kakor so določeni v zakonu o malem obmejnem prometu. Tudi one male količine blaga, ki so carine proste, srbijanski cariniki zacarinijo. O poteku komisije bomo poročali v prih. številki podrobneje. Prihodnji teden bo obhodila komisija črto od St. Ilja do Sv. Duha na Ostrem vrhu. Ljudstvo naj se zbere in pove komisiji svoje želje.

Obrtniki v Obrtno zvezo. Krščansko misleče obrtniki in trgovci vabimo, da se organizirajo v Obrtno zvezo, ki ima svoj sedež v Ljubljani. V mestu Maribor šteje podružnica Obrtne zveze že več sto članov. Dne 17. septembra bo ob priliki obrtne razstave velik shod krščansko mislečih obrtnikov in trgovcev v Mariboru. Na shod pridejo trije naši poslanci in govorniki iz Ljubljane. Uredite svoj obisk mariborske obrtne razstave tako, da se boste 17. septembra lahko udeležili obrtne shoda v Mariboru. Podrobnosti še objavimo. Ta dan napravimo načrt za organizacijo Obrtne zveze po vseh okrajih. Krščansko misleči obrtniki na plan!

Zahvala pripravljalnega odbora za katoliški shod v Slov. Bistrici. Pripravljalni odbor za katoliški shod v Slov. Bistrici se čuti dolžnega, da se zahvali v prvi vrsti gg. Fr. Juhartu in Koflerju, ki sta podarila les za oltar in govorniški oder, mizarskemu mojstru Srimšek, za brezplačno zgradbo oltarja, odra in darovani les, g. stavbenemu mojstru Stupanu za nadzorovalno delo, g. slikarskemu mojstru Vrečku za napise, g. A. Rumež, Hinku Grilu in Alojziju Pinter. Topla zahvala bodi tudi vsem vrlim mladeničem in mladenkam.

ki so pod vodstvom g. vikarja Strmškega požrtvovalno okinčale zborovalni prostor, gospodu organistu in pevskemu zboru in vsem onim, ki so na ta ali oni način prispevali ter pripomogli k sijajnosti slovenjbistriškega katoliškega shoda. Bog plačaj in hvala lepa!

Kmetijska družba — institucija Samostojne kmetijske stranke? Odkar so v Kmetijski družbi zavladali Pirc, Lah, Skalicky e tutti quanti, je postala ta gospodarska institucija pokorno orodje samostojnih prvakov. Prišlo je že tako daleč, da med tajništvom SKS in pisarno Kmetijske družbe ni sploh nobene razlike več. Te dni je tajništvo SKS v Ljubljani razposlalo svojim agitatorjem izkaznice za znižano vožnjo na Bled, kjer bodo SKSarji obhajali tzv. «Kmetijski praznik». Izkaznice je izdala Kmetijska družba. Podpisana sta Gustav Pirc in inž. Rado Lah. Opremljene so s štambiljko Kmet. družbe. Mi vemo, da se bo na Bledu vršila živinorejska razstava. Dobro. Zakaj se pa vrši istočasno politični «slabor» Samostojne Kmečke stranke? To je politična lopovščina, kakršne so zmožni samo Pirc, Lah et consortes. Tem izkaznicam so namreč priložili položnice, glaseče se na Samostojno kmetijsko stranko, Ljubljana. Da bodo naši čitatelji še bolj informirani, objavljamo vsebino priložene okrožnice; okrožnica se glasi: «Cenjeni tovariši! z ozirom na velike tiskarske stroške za izkaznice in drugo, smo se odločili letos, da plača vsak udeleženec živinorejske razstave, konske dirke in tabora na Bledu po 1 dinar za izkaznico. Ves nabrani denar za izkaznice je poslati na upravo po priloženi položnici. Za slučaj, da vam izkaznice ostanejo, jih sprejmemo nazaj. Uplivajte na vaše sovaščane z vsemi močmi, da bode udeležba na Bledu dne 8. septembra čim veličastnejša. V boj za staro Praydo! — Tu je pač vsak komentar odveč! Odbornike SLS v centralnem odboru Kmetijske družbe pozivamo, da pokličejo predsednika in tajnika v prvi vrsti na točen odgovor.

V vasi Strmec na Hrvaškem je spomladu ugleden kmet radičevce kričal po selu semintja: «Živijo Radič, proč s financarji in žandarji.» Se tisto noč so mu zlikovci odnesli vso koruzo iz koruznjaka. Kmet se pelja takoj k žandarjem to zatožiti. Orožniki so prišli in poiskali tate, jih pošteno nabatinali in zaprli. Drugi dan pa je drugi kmet, ki ni Radičeve stranke, kričal po selu: «E Radič nima prav, žandarje trebamo, a Radiča ne trebamo.»

V pomoč ubogim pogorelcem. Ni ga večjega reveža, nego je posestnik, ki mu je požar uničil poslopja in premičnino. Letošnje leto je bilo na Slovenskem mnogo požarov. Pozivamo naše ljudi, posebno premožnejše, da podpirajo pogorcele na vse načine: z denarjem, vošnjami, lesom, peskom, kamenjem in delom. Nabirajte darove med seboj za te nesrečneže. Zavarovalne svote so navadno tako nizke, da si zavarovalec, koji dobi zavarovalnino, še strehe ne more nabaviti. V tej dobrodelni akciji ne smete poznati ne strankarstva, ne sovraštva ali sličnih predsodkov, ampak kdor je v nesreči, vsakemu je treba pomagati in sicer takoj. Kdor brzo da, dvakrat da. Jesen se bliža, hiteti morajo pogorelci s stavbo novih poslopij. Somišljeniki, na pomoč pomoči potsebnim!

Umrli je v Krčevini pri Mariboru prejšnjo sredo g. Janez Polak, bivši gostilničar v St. Ilju. Star je bil 72 let. Rajni je bil spoštovan daleč na okoli. Kot rojen šaljivec, je znal vsakogar spraviti v dobro voljo. Bil je velik dobrotnik revežev, cerkve in ubogih šolskih otrok. Dasiravno je bil gostilničar, je bil zvest katoličan. Na «Slov. Gospodarja» je bil naročen nad 30 let. Pogreb na Pobrežju bil dne 25. avgusta. Slovo mu je govoril prijatelj župnik Evald Vračko. Svetila mu nebeška luč.

Poročena sta bila v Murski Soboti tamošnji priljubljeni orožniški narednik Josip Rues, doma iz Jarenine z mladenko Marjeto Zver iz Murske Sobotice. Novoporočencema obilo blagoslova božjega.

Romanje k Materi božji sv. gorski. V dnevih od 5. sept. popoldne do 8. septembra se bo vršila na Sv. gorah v župniji sv. Peter pod Sv. gorami tridnevna v čast M. B. sv. gorski. V duhovnem oziru bo romarjem kakor vsako leto, tudi letos v vsem ustrezno. Le žal, da jih še vedno ne more pozdravljati prejšnje mogočno in slovesno zvonjenje, ker je tudi to svetišče moralo oddati dva zvona. Cerkevno predstojništvo močno želi to izgubo nadomestiti z naročitvijo dveh novih zvonov. Zato iskreno prosi vse častilce M. B. sv. gorske, posebno pa letošnje romarje in njih voditelje, da zbirajo v svojem kraju v ta nujni namen. Prvi dar so prinesli romarji od Sv. Lovrenca na Dravskem polju v znesku 4000 kron. M. B. sv. gorska naj vsem dobrotnikom stotero povrne.

Državna realna gimnazija v Ptuj. Dne 11. septembra ob 8. uri: ponavljalni in naknadni izpit, eventuelni sprejemni izpit za II. do VIII. razred. Dne 12. septembra ob 8. uri: sprejemni izpit za I. razred. Prijave s krstnim listom in izpričevalom za vstop v srednjo šolo dne 11. septembra od 9. do 11. ure v ravnateljski pisarni ali prej po pošti. Deklic sme biti samo 20 odstotkov vseh sprejetih. Dne 13. septembra od 10. do 11. ure: sprejem starih dijakov in prijava novih dijakov, vsak v svojem razredu. Dne 14. septembra ob 8. uri: služba božja, zbirališče v razredih. po maši vrnitev v gimnazijo, objava urnika, discipl. reda. Dne 15. septembra ob 8. uri: začete rednega pouka. — Ravnateljstvo.

Dekliška zveza v Gornji Radgoni obhaja v nedeljo, dne 10. septembra slovesnost prireditve presv. Srcu Jezusovemu. S cerkveno svečanostjo, ki se začne ob 9. uri, je zvezana slavnostna akademija, ki jo prirede gornjeradgonska dekleta popoldne po večernicah v posojilnični dvorani. Uprizori se igra «Zmaga najsv. Zakramenta». Pride mladinski organizator vlč. g. župnik Gomilšek. Dekleta domače župnije in vseh sosednjih, udeležite se te prireditve! Posebno iskreno so vabljeni dekliske zveze z Murskega polja in Slovenskih goric.

Zaplenjeno orožje se vrne. Poveljstvo Dravske divizije razglašala, da se bo orožje, ki je bilo ljudem svojčas odvzeto, zopet vrnilo in sicer pod sledečimi pogoji: Ako so lastniki orožja naši državljani, ako so imeli začasa zaplembe pravilni orožni list in ako imajo še tudi sedaj orožni list ali ga pa lahko dobijo. Lastniki zaplenjenega orožja se naj zglašijo najkasneje do 13. septembra pri majorju Nestu v vojašnici kralja Aleksandra v Melju Maribor. Tukaj se jim vrne zaplenjeno orožje ako dokažejo svojo lastniško pravico.

Vodstvo prostov, požarne brambe v Studencih uljudno prosi vse podpornike in dobrotnike, da bi pripomogli pri zidanju potrebne kolibe za shranjevanje brizgalnice in drugega gasilnega orodja. Gospod Henrik in gospa roza Mulec sta nam prepustila prezračeno gradbeni prostor; gospodje Reizer v Pekrah so nam obljubili opeko, kamenje in les. Ker pa je dandanes gradbeni material in delo nezno drago, prosi vodstvo pomoči in podpore. — Vodstvo.

Kaplana stražijo — tatovi pa nemoteno krađejo. Od Sv. Petra pod Sv. gorami nam pišejo: Naša sicer vrla in priljubljena žandarmerija je dobila od politične oblasti strog nalog, da pazi na vsako najmanjšo kretnjo priljubljenega šentpeterskega kaplana. Dolžijo ga namreč protidržavnosti, ker je pral in žehal ministra Pucelja na slabostjem ponesrečenem shodu v Kozjem. Med tem ko čuva oko postave nedolžnega g. kaplana, pa krađejo in ropajo razni zlikovci po okolišu šentpeterskega žandarmerijskega okrožja. Vsa žandarska pažnja je osredotočena na enega — nedolžnega Puceljovega nasprotnika in to priliko porablja razni umoviči, da krađejo in ropajo po okolicah. Torej en uspeh je le rodila Puceljova kozjanska polomija.

Hercegovini in Črnigori preti glad. Vsi narodni poslanci so prejeli od hercegovinskega prebivalstva poziv, naj se nemudoma prepričajo o nevarnosti gladu v Hercegovini in Črnigori. Žita v Hercegovini so bila radi suše uničena. Pridelek tobaka in grozdja ne bo daleko tako velik kot druga leta, Koruze pa sploh ne bo prav nič. Narod poziva narodne poslance, da si ogledajo pravočasno, kako izgleda po Hercegovini in da opozorijo merodajne oblasti na opasnost lakote. V Hercegovini že niso imeli dva meseca niso imeli nič dežja. Ječmena je obrodilo mesto 10 kvintalov, samo 3—4, grozdje mesto pričakovanih 20 samo 4—5, tobaka mesto 3 kvintale samo 30 kg, o koruzi pa sploh ni govora. Nevarnost gladu grozi ljudem in živini. Lansko leto je potrebovala Hercegovina v odpmoči 100 vagonov samo koruze, a letos bi jih morala dobiti najmanj 500 vagonov. Kakor v Hercegovini, izgleda tudi v Črnigori, kjer je pšenica slabo obrodila, koruzo je upropstila suša, sadja ni. Glad bo gost letošnjo zimo tudi v Črnigori.

Velikanski požar je izbruhnil pri Sv. Trojici v Hlalozah v cerkvenem poslopju. Vzrok požara uganka. Goreti je začel v jabolki na stolpu, ki je bil 45 m visok. Najbrž je udarila strela pred par dnevi, in tlelo je dalje, dokler ni izbruhnil končno požar. V nevarnosti je bila cerkev, župnišče in vse okoli stoječe hiše. Le prisotnosti duha nekaterih in pa velikanska požrtvovalnost blagih trojičanov se je posrečilo brez požarne brambe rešiti cerkev, župnišče in vse ostalo. Skode okoli pol milijona kron. Zavarovalnina znaša 10.000 kron.

Požar je vsled velike suše popolnoma upepelil vas Kučevu pri Požegi. Ogenj je uničil vse zaloge žita in drugih živilskih potrebščin. Požar je nastal vsled nepazljivosti nekega vaščana.

Požar na Zrkovski cesti pri Mariboru. Dne 25. avg. je izbruhnil požar pri posestniku Križbanerju na Zrkovski cesti v Pobrežju pri Mariboru. Ogenj je upepelil celotno gospodarsko poslopje, v katerem so bili shranjeni vsi letošnji poljski pridečki in krma za živino. Rešili so s težavo samo živino. Ogenj ste gasili mariborska in pobreška požar na bramba.

Mrtvo truplo v reki Drini so našli te dni pastirji, ki so tamkaj pasli živino. Orožništvo je dognalo, da je bil mrtvec, ki je imel okrog vratu zadržan pas, nek Vid Ivanovič pri Skočice pri Zvorniku. Umorila sta ga njegova žena in njegov brat zaradi nekega nedovoljenega ljubavnega razmerja. Oba sta že priznala zločin.

Tatovi na delu. Na železniški progji pri Zidanem mostu je nek tat ukradel med vožnjo Alojziju Černe iz Goriškega 10.000 lir in 7000 K, skupaj okrog 150.000 kron v našem denarju. V invalidskem domu v Ljubljani je pa bilo dvema invalidoma ukradeno dve obleki in 1 par proteznih čevljev. Ker sta okradena zelo pohabljeni in revna, prosita usmiljene ljudi za podporo, ki se naj pošlje na pisarno Invalidskega doma v Ljubljani, Šentpeterska vojašnica.

Konec se je približal poletja in treba se bo priskrbeti s toplo jesensko in zimsko obleko; to in vse drugo modno in manufakturno blago se dobiva po najnižjih cenah pri že vsem dobro znani solidni trvdki Franc Mastek, Maribor, Glavni trg 16, v največji izbiri iz prvovrstnih tovarov. Kdor kupi enkrat, bo še vedno rad kril tam vse svoje potreščine.

Jakob Čmak, pogorelec iz Preserjev pri Braslovcah se tem potom najtopleje zahvaljuje vsem faranom in sosednim občinam za vse naklonjene darove. Zahvala zdravniku dr. Cervinku, ki je prihitel na kraj nesreče ter obvaroval nesrečenca, nadalje č. g. dekana za obilne dobrote, ki jih je naklonil pogorelcu, končno iskrena zahvala sorodnikom za izdatno podporo z lesom in vožnjo. Bog povrni stotero!

Dar Dijaški kuhinji v Mariboru. Na pogrebu gospoda Antona Trstenjaka v Ivanjeli se je nabralo za Dijaško kuhinjo v Mariboru K 642.—. Prisrčna hvala!

Jezus blagoslovi nas! Zbral Fr. Spindler. 20 blagoslovnih pesmi, tri pesmi pred pridigo ter po ena božična in pestna. Priprsto spremljevanje v četverglasnem stavku. — Cena brez poštnine 5 dinarjev. Naroča se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Gospodarstvo.

Josip Blažević:

O VINSKI POSODI IN NAČINU PRIPRAVLJANJA.

Le par tednov še nas loči od trgatve, ki je eden najprazničnejših in najpomembnejših dnevov v življenju našega vinogradnika. Istočasno pa, ko se vinogradnik veseli trgatve, posebno, če je tak obilna in lepa, kakor se kaže letos, ga napolnjuje s skrbjo, ker mu nalaga odgovorna in naporna dela, kakor n. pr. pripravo vinske posode.

Dalekosežne je vpliv vinske posode na razvoj in kakovost vina. Od nje je odvisno, ali bo doseglo ravnjanje z vinom zaželjeni uspeh, to je, ali bo doseglo vino tisto svoje popolnosti, katero bi naj doseglo po sorti, letniku in legi, ali pa bo obratno, vino pokvarjeno na okusu in duhu in bo vsled tega trpelo na svoji vrednosti.

Okus po plesnobi je v tem oziru pogosta prikazen,

ki je posebno že radi tega neprijetna, ker nas izvanredno moti pri uživanju vina tako na okusu, kakor na duhu. Razum tega pa je ta napaka zato tako dalekosežnega pomena, ker se dostikrat ne da popolnoma odstraniti s še tako vestnim ravnanjem.

Nečisti in zanemarjeni sodi so večkrat izvir različnim vinskim boleznim. Cikanje in zavrenje vina spadata k tem, kojih nadaljni razvoj povzroča kalnost vina in prepogostokrat povzroči, da se vino, ki je bilo brez vsake hibe, ne da prodati ali pa je celo brez vrednosti.

Hočem zato na priprosti in kolikor mogoče razumljiv način povedati vse, kar je treba znati vinogradniku za pravilno ravnanje z vinsko posodo.

Najboljša posoda je iz hrastovega lesa in ima za razvoj vina prednosti pred posodo iz drugih vrst lesa. Sodi iz mecesovega lesa na primer niso tako trpežni, kakor hrastovi in dajo vrhutega vinu več ali manj okus po smoli.

Pa tudi hrastov les ni vsak enako dober. Les iz naglo rastočega hrasta je premalo gost in zato izpušča vino bolj, nego mu je koristno, večkrat pa celo premočava doge. Zato je samo les iz počasi rastočega hrasta za izdelovanje dobre in trpežne vinske posode edino priporočljiv.

Vpoštovati se mora dalje, da sodi, ki so vtaborjeni ne trpijo toliko, kakor oni, katere rabimo za razposušanje vina; slednji morajo biti z ozirom na to dejstvo močnejše napravljene. Zlasti mora biti piljkina doge debelejša in močnejša, da se pri valjanju in kotanju polnih sodov ne zlomi. Piljka (vena) naj ne bo prevelika in vedno okrogla, ker le taka se da dobro zabiti. To pa dosežemo le s piljko iz čvrstega lesa, kakor na primer akacijevga, češpljevega ali hrastovega; bila mora tako dolga, da sega do ene tretjine ali celo do polovice svoje dolgosti v sod.

Iz čvrstega lesa naj bo piljka vsled tega, ker je neprimerno bolj trpežna, nego so piljke iz mehkega lesa, razum tega se pa piljke iz mehkega lesa navlečejo postanejo tako mokre in končno plesnjive in kisle na zunanji strani ter je vsled tega podana vedno nevarnost, da se vino okuži.

Sega pa naj piljka vsled tega v sod, da je v stiku z vinom, vsled česar ostane vlažna, se dobro stisne z veho in jo neprodarno zamaši. Kratke, samo v vehi tleče piljke se sušijo, vsled tega slabo mašijo in pripuščajo zraku pristop v sod, vsled česar lahko postanejo vzrok vinskim boleznim, posebno birsi, ki jo poznamo vsi, in lahko pokvari s časoma vse v sodu se nahajajoče vino.

Steklenih piljk ne moremo priporočati, ker se prepogostokrat pripeti, da se pri odmašenju ali zamašenju zlomijo in pade steklo v vino, dasiravno mašijo sod dobro, zlasti, ako imajo gumijev obroček.

Nikdar pa se naj piljk, ki slabo mašijo ali imajo kako drugo napako, ne ovija s platnom, ker učinkujeta platno, ako pride v dotiko z vinom, kakor stenj v sve tiljki, to je, vleče neprestano vino na-se, je vsled tega vedno mokro, poplesni in skisa ter tvori tako neprestano nevarnost za vino. Nič boljši od platna ni vogotiče se uporablja pri piljkah.

Vse to velja tudi za čep soda.

Predno nove piljke in čep porabimo, jih pripravimo na ta način, da jih poparimo s kropotom, kateremu pridenemo 2 odstotka sode in jih nato izlegamo po trikrat v čisti mrzli vodi, ki jo menjajmo vsaki četrti dan. Piljke, ki jih ne rabimo, moramo shraniti na suhem in zdravem prostoru, da ne poplesnijo; kljub temu pa jih moramo radi varnosti pred vsako uporabo umiti.

Piljke in čep izdeluje vsak strugar.

Za zamašenje ali zabijanje sodov rabimo dostikrat — posebno pri majhnih sodih — namesto čepa, zamašek iz plute. Na ta način si zelo olajšamo nastavljanje pipe; tak zamašek ima pa zelo slabo stran, da je navadno plesnjiv in če se v takem stanu porine v sod obstoji nevarnost, da dobi vino slab okus po plesnobi. Lahko se pa tudi pripeti, da vtisnjeni zamašek potegne s seboj, ko se v vinu dviga kvišku, droži, ako leži droži visoko ali pa, če je čepna luknja prenizko vrzana, ter skali na ta način vino. Iz tega razloga je priporočljivo, da zabijamo večje sode s čepi; kjer pa rabimo zamaške, jih moramo pred nastavljanjem soda s zunanji strani, kjer so navadno zamazani ali plesnjivi odrezati ali zelo vestno odstrgati.

I. kako moramo pripraviti nove sode predno vlijemo nje mošt ali vino?

V novi sod ne smemo nikdar, ne da bi ga pripravili, viliti vinskega mošta, vina ali sadjevca. Mošt, posebno pa vino, bi dobilo okus po lesu, ker izvleče iz dntanin ali čreslovinu, pa tudi druge snovi, ki povzročajo da postane vino črno.

Nove sode moramo zato primerno pripraviti in pripraviti obstoja ali v soparjenju ali v zaparjenju ali izlujanju z mrzlo vodo.

Soparjenje:

S soparjenjem pripravimo najtemeljitejšo in najhitrejšo nove sode, ali kakor pravimo, jih «ovinimo». Iz kotla, v katerem se napravlja sopara, pustimo potom cevi uhajati soparo tako dolgo v sod, da postane na zunanji strani topel — kar traja pol do tričetrt ure — zavisi od velikosti soda — in da se izteka iz vehe popolnoma čista tekočina. Pri tem opravilu položimo soda na kako stolico (kozačo) tako, da je obrnjena vedno navzdol, in skozi njo pustimo soparo v sod.

Kovinasta cev, po kateri se pelje sopara iz kotla, marveč mora imeti zarez, skozi katere lahko ubi preobila sopara in izteka tekočina. Ko smo na popisani način sod dovolj izsoparili, ga moramo napolniti s